

Областна администрация - град Добрич

9300 Добрич, ул "Независимост" №5, тел (+359 58) 601 200, факс (+359 58) 600 249

Община Добрич

Адрес на страницата www.dobrich.government.bg/ipage.php?id=204

Военно гробище-музей

Паметник на загиналите добруджанци в заключителния етап на Втората световна война

Кръст-паметник на падналите в бой за свободата на Добруджа - 5-7 септември 1916 г.

Паметна плоча с барелеф на капитан Димитър Списаревски

Паметна плоча с барелеф на Цар Борис III

Паметна плоча с барелеф на генерал-лейтенант Тодор Кантарджиев

Паметна плоча на генерал Иван Колев

Паметна плоча с барелеф на полковник Борис Дрангов

Военно гробище-музей

Наименование	Военно гробище-музей	
Местоположение	Град Добрич , община Добрич, област Добрич	
Точно място, на което се намира паметникът	бул. 25-ти септември № 53	
Какъв е паметникът? /паметник, монумент, костница, военно гробище и др./	Мемориален комплекс	
Размери и описание	7353 кв.м	
От какъв материал е направен паметникът?	няма данни	
Проектант и изпълнител	няма данни	
Дата на откриване /от кого/	септември 1916 г.	
Каква сума е изразходвана за построяването на паметника?	Няма данни	

<p>Чия собственост са паметникът и земята, на която е построен? /държавна, общинска, частна/</p>	<p>Публична общинска собственост</p>
--	--------------------------------------

<p>Какво събитие увековечава паметникът? /война, битка, герои от войните, пълководец/</p>	<p>Добричката епопея 5-7 септември 1916 г. Военното гробище в Добрич е едно от малкото съхранени на територията на България военни гробища от времето на Първата световна война. Създаването му е свързано с боевете за отбраната на града (5 - 7 септември 1916 г.), получили още тогава определението "Добричка епопея". На 4.09.1916 г. войски от Варненския укрепен пункт под командването на генерал Тодор Кантарджиев освобождават града от румънска окупация. През следващите три дни те отбраняват Добрич от неколkokратно превъзхождащите ги в числено отношение руски и румънски войски. Решаваща за хода на битката се оказва намесата на конната дивизия на генерал Иван Колев. Боевете при Добрич остават в анализите на българската военна история като първият сблъсък между български и руски войски след Освобождението. Наред с овладяването на Тутраканската крепост на 6.09.1916 г. Добричката епопея е една от първите внушителни победи на Трета българска армия, постигната още в началото на военните действия срещу Румъния. След приключване на тридневните боеве, по нареждане на генерал Тодор Кантарджиев и по инициатива на добричките граждани е устроена траурна церемония за погребване на всички загинали. Над 3500 български, румънски, руски и сръбски воители са положени в братски или единични гробове с дървени кръстове и надписи с имената и съответните звания. След пренасянето на фронтовата линия в Северна Добруджа през есента на 1916 г. в добричкото военно гробище продължават да се погребват загиналите в сраженията. Тук се полагат тленните останки на висши български офицери, сред които са и полковник А. Дяков, полковник Й. Иванов, полковник Н. Свещаров, поручик Н. Чунчев и др. В гробището се погребват също немски и турски войници, съюзници на българската армия. Още на 8.09.1916 г. група родолюбиви граждани учредяват граждански "Комитет на свободата". Той си поставя за цел да се грижи за военното гробище. Комитетът започва акция за събирането на парични средства за изграждане на "Къща-музей на славата" в чест на героите, дали живота си за свободата на Добруджа. Повторната румънска окупация осуетява реализирането на тази идея. През 1921 г. със събраните средства се изгражда параклисът костница "Св. Архангел Михаил", иконографисан от известния добрички</p>
--	---

живописец Н. Тахтунов. По същото време дървените кръстове се заменят с бетонни, оформят се алеи, построяват се ограда и портални помещения. Създава се и Летописна книга. В годините на румънското владичество в Южна Добруджа (1919 - 1940 г.), въпреки някои опити на властите да "румънизират" гробището, то си остава българска светиня. Уникалността му се състои в това, че в гробището са погребани воители от различни вероизповедания и националности. След възвръщането на Южна Добруджа към България през 1940 г. Военното гробище се превръща в център на множество родолюбиви инициативи, чествания и церемонии. То се посещава от всички официални гости на града. Грижата за поддръжката на гробището се поема от тогавашното Министерство на войната, под чието ведомство остава до началото на 50-те години на XX в. През 1976 г. Военно гробище е обявено за паметник на културата. Днес то е един от музейни обекти в град Добрич. През 2003 г. във връзка с честване на 50-годишния юбилей на Исторически музей - Добрич, във Военно гробище - музей бе открита експозицията "Добричката епопея - 1916 г." и бе създадена Паметна алея на знамената с флагове на държавите, участвали в боевете за нашия град през Първата световна война (България, Германия, Румъния, Русия, Сърбия, Турция). Във връзка с честването на 90-годишнината на Добричката епопея пред паметната алея на знамената бе запален и вечен огън.

Кога и с какво мероприятие се чества паметникът?	3-ти март - национален празник на Република България 25-ти септември - официален празник на община Добрич месец ноември - Архангелова задушница ритуали, общоградски поклонения, посещения на чуждестранни дипломати, поднасяне цветя и венци, панихиди
Надписи на паметника	Надписи на надгробни кръстове и камъни Надписи на двата мемориални паметника: 1. Вечна слава на героите, паднали за свободата на Добруджа 2. Никога нашият народ няма да забрави своите герои, паднали в борбата за свободата, честта и независимостта на родината Надпис на паметна плоча Алея на опълченците от Толбухински окръг. Посвещава се на 100-годишнината от Освобождението на България от османско робство 1978
Състояние	Отлично

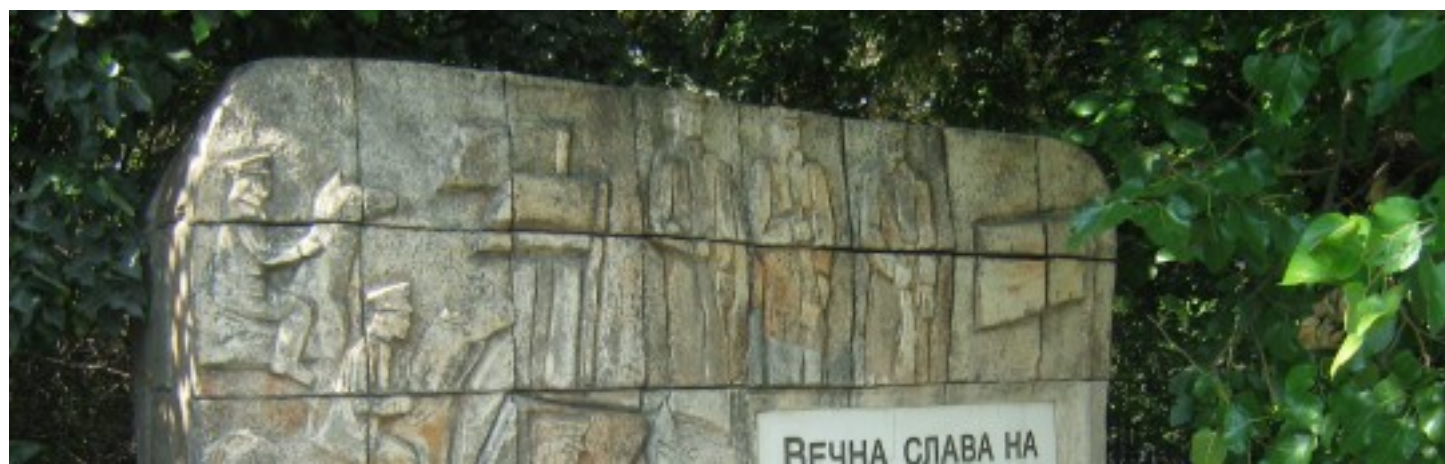
ТУК ПОЧИВАТ
НАД 3000 ВОЙНИЦИ
ОТ СЕДЕМ НАЦИИ
В ТЯХНА ПАМЕТ
И НА ЗАГИНАЛИТЕ
ВЪВ ВСИЧКИ ВОЙНИ

1914 1918
1939 1945

НАРОДЕН СЪЮЗ ЗА ГРИЖА ЗА
НЕМСКИТЕ ВОЕННИ ГРОБОВЕ
• МЛАДЕЖКА СРЕЩА 1999-2000 •

[Обратно към списъка на паметниците в община Добрич](#)

Паметник на загиналите добруджанци в заключителния етап на Втората световна война

Наименование	Паметник на загиналите добруджанци в заключителния етап на Втората световна война
Местоположение	Град Добрич, община Добрич, област Добрич
Точно място, на което се намира паметникът	Паметникът се намира в градски парк "Свети Георги" в град Добрич.
Какъв е паметникът? /паметник, монумент, костница, военно	Монументален паметник
Размери и др./ описание	Паметникът се състои от фигура на войник в цял ръст, три бетонни призми и плоча с имена на загиналите. Размери на фигурата: 200x150x400 см. Размери на плочата: 300x500 см.
От какъв материал е направен паметникът?	Бронз, гранит, бетон, мрамор
Проектант и изпълнител	архитект Георги Стоилов; скулптори - Никола Богданов, Асен Попов, Йордан Гаврилов
Дата на откриване	Паметникът е открит на 08.09.1969 г. от Ганчо Кръстев - I-ви секретар на ОК на БКП гр. Толбухин.
Каква сума е изразходвана за построяването на паметника?	няма данни
Чия собственост са паметникът и земята, на която е построен? /държавна, общинска, частна/	Публична общинска собственост

<p>Какво събитие увековечава паметникът? /война, битка, виден пълководец, герои от войните /</p>	<p>Паметникът е издигнат в чест на загиналите добруджанци, участници в разгрома на Хитлеристка Германия. Голяма част от тях влизат в състава на 46-ти Добрички полк, който на 2.10.1944 г. води първите си боеве за Освобождението на Югославските градове - Власотинци и Лесковец. Следващото тяхно голямо сражение става на 21.10.1944 г. В този бой те успяват да спасят знамето на полка. На 1.01.1945 г. 46-ти Добрички полк започва преминаването на р. Дунав. Главната задача, която те изпълняват е да отбраняват левият фланг на съветската армия и да не позволят противника да настъпи към Будапеща. Повече от месец добруджанци престояват в заледените окопи край брега на р. Драва. На 6.03.1945 г. с цел пленяване българските и съветските дивизии, намиращи се между Балатон, Дунав и Драва хитлеристите започват едновременно настъпление от три страни. 12-та добруджанска дивизия и влизащия в състава ѝ 46-ти Добрички полк участват в най-кръвопролитното сражение, което са водили до този момент. В резултат на проявената от тях храброст противникът отстъпва. На 14.04.1945 г. 46-ти Добрички полк води ожесточен бой за овладяване хребетите Мали Ког и Велики Ког. Денят на победата 9 май заварил полка в гр. Мали бор, а на 15.05 в полите на Алпите, близо до Австрийският град Клагенфурт става срещата на българските и съветските войски. За проявена храброст в тежките боеве на двете фази на войната от 46-ти Добрички полк са наградени повече от 600 офицери, сержанти и войници. Загиват над 300 души от различни селища на Добруджа.</p>
<p>Кога и с какво мероприятие се чества паметникът?</p>	<p>Честванията са на 9 май с поклонение и поднасяне на цветя и венци от ветерани и добричката общественост.</p>
<p>Надписи на паметника</p>	<p>ВЕЧНА СЛАВА НА ДОБРУДЖАНЦИТЕ, ЗАГИНАЛИ В ОТЕЧЕСТВЕНАТА ВОЙНА 1944-1945</p>

[Обратно към списъка на паметниците в община Добрич](#)

Кръст-паметник на падналите в бой за свободата на Добруджа - 5-7 септември 1916 г.

Наименование	Кръст-паметник на падналите в бой за свободата на Добруджа - 5-7 септември 1916 г.
Местоположение	Град Добрич, община Добрич, област Добрич
Точно място, на което се намира паметникът	Паметникът се намира в парка до община Добричка (изток).
Какъв е паметникът? /паметник, монумент, костница, военно гробище и др./	Мемориален паметник
Размери и описание	Размери на паметника: 120x90x230 Върху плоча с текст е поставена друга плоча с изчукана платформа на кръст, щит и орден за храброст.
От какъв материал е направен	Мрамор - бял и сив
Проектирващият изпълнител	Инж. Петър Константинов Савов ЕТ "Димитров - Георги Димитров"
Дата на откриване	Паметникът е открит на 15.05.1942 г. в присъствието на ученици от Оряхово, Кнежа и Добрич. Паметникът е възстановен и повторно открит на 06.05.1999 г. от Ганчо Стоянов - председател на Общински съвет - Добрич.
Каква сума е изразходвана за построяването на паметника?	850.00 лв.
Чия собственост са паметникът и земята, на която е построен? /държавна, общинска, частна/	Публична общинска собственост

<p>Какво събитие увековечава паметникът? /война, битка, виден пълководец, герои от войните /</p>	<p>Паметникът е издигнат в чест на българските войски, които водят ожесточени боеве край гр. Добрич на 5-7 септември 1916 г. На мястото, където се намира той воюват бойци от района на градовете Оряхово и Кнежа, както и двете батареи на 5-ти артилерийски полк. За три дни са отблъснати 11 атаки на обединените румъно-руски войски и Добрич е спасен. През 1942 г. по инициатива на учители и ученици от Добричката смесена гимназия "Цар Борис III" се събират средства и се издига кръст-паметник в чест на загиналите на това място /Девненската могила/ през 1916 г. Откриването става на 15.05.1942 г. в присъствието на ученици от Оряхово, Кнежа, Добрич и техните духови музики. В основата на паметника са поставени торбички с пръст от родните места на героите, а паметника е прелян с вода от р. Дунав. С времето паметникът е забравен и частично разрушен. Това се отнася и за самата могила. Инициативен комитет от 8 човека /д-р Манол Илиев, Николай Балкански, д-р Коста Джелебов, Димитър Пазвантов, инж. Петър Савов, Здравко Щерев, Георги Чунчуков и Александър Алексиев/ поема инициативата за възстановяване на паметника и неговото повторно откриване. В резултат на усилена работа на 6 май 1999 г. в парка за свиждане на бившето поделение 32 050 (авиобаза Добрич) паметника е открит. След закриване на поделението паметника е преместен в парка до Община Добричка (изток).</p>
<p>Кога и с какво мероприятие се чества паметникът?</p>	<p>На 6 май, 5-7 септември и 25 септември - Ден на Добрич</p>
<p>Надписи на паметника</p>	<p>На падналите бойци за свободата на Добруджа 5-7 септември 1916 г. От учителите и учениците при гимназията "Цар Борис III" гр. Добрич <u>На гърба на паметника:</u> ВЪЗСТАНОВЕН - 1999</p>
<p>Състояние</p>	<p>Добро</p>

Паметна плоча с барелеф на капитан Димитър Списаревски

Наименование	Паметна плоча с барелеф на капитан Димитър Списаревски
Местоположение	Град Добрич, община Добрич, област Добрич
Точно място, на което се намира паметникът	Паметникът се намира на южната фасада на сградата на сдружение "Териториална организация на научно-техническите съюзи" с адрес - ул. Независимост № 14, гр. Добрич.
Какъв е паметникът? /паметник, монумент, костница, военно гробище и др./	Паметна плоча с барелеф
Размери и описание	Размери на паметна плоча с барелеф: 50x40 см.; Размери на паметна плоча с текст: 40x30 см.
От какъв материал е направен паметникът?	Паметната плоча с барелеф - мрамор, образ от бронз, Паметна плоча с текст - ламарина
Проектант и изпълнител	Веселин Тенев
Дата на	23.09.1994 г.
Където е изразходвана за построяването на паметника?	няма данни
Чия собственост са паметникът и земята, на която е построен? /държавна, общинска, частна/	Публична общинска собственост

<p>Какво събитие увековечава паметникът? /война, битка, виден пълководец, герои от войните /</p>	<p>Димитър Списаревски е роден на 19.07.1916 г. в гр. Добрич. Семейството му се изселва първо в Лом, а после в София след повторната окупация на Южна Добруджа от румънските власти. През 1934 г. Димитър Списаревски завършва Втора мъжка гимназия в София и постъпва във Военното на Н.В. училище, а през 1938 г. специализира в престижната изстребителна школа Верхойхен, Германия. След завръщането си в България той служи в изстребителните полкове и ята в Карлово, Сопот и Долна Митрополия. През 1943 г. Списаревски е командирован като наблюдател към германските части на Ламанша. След завръщането си оттам е включен по негово настояване в орляка на капитан Топлодолски, който води вече активни бойни действия срещу Англо-Американската авиация. На 20.12.1943 г. по време на първото си бойно изпитание той извършва първия въздушен таран и се превръща в първата жива торпила в историята на българската бойна авиация. В подножието на Лилов рид край с. Долни Пасарел, недалеч от София се намира паметна плоча, на която е изписано името на добруджанеца, на летеца-герой капитан Димитър Списаревски.</p>
<p>Кога и с какво мероприятие се чества паметникът?</p>	<p>Денят на военно-въздушните сили, 2 юни и негови юбилейни годишнини</p>
<p>Надписи на паметника</p>	<p>Капитан Димитър Списаревски летец изстребител живата торпила роден на 19.07.1916 г. в гр. Добрич загинал на 20.12.1943 г. над Долни Пасарел от ВВС и Клуба на летците</p>
<p>Състояние</p>	<p>Добро</p>

[Обратно към списъка на паметниците в община Добрич](#)

Паметна плоча с барелеф на Цар Борис III

Наименование	Паметна плоча с барелеф на Цар Борис
Местоположение	Град Добрич, община Добрич, област Добрич
Точно място, на което се намира паметникът	Паметникът се намира на южната фасада на сградата на община Добричка - ул. Независимост № 20, град Добрич.
Какъв е паметникът? /паметник, монумент, костница, военно гробище и др./	Паметна плоча с барелеф
Размери и описание	Размери на паметната плоча: 100x180 см. В горната част на паметната плоча има корона, която е символ на царската власт. Под короната е разположен барелефът, а под него има текст. В долната част на плочата има държател за венци. На барелефа е изписано името Иван Димов.
От какъв материал е направен	Бронз
Проектантът? изпълнител	Цялостна композиция - Никола Богданов Портрет - скулптура - Иван Димов
Дата на откриване	Паметникът е открит на 26.09.1992 г. от Христо Куртев - президент на Българския царски автомобилен клуб /гост от Париж/.
Каква сума е изразходвана за построяването на паметника?	няма данни
Чия собственост са паметникът и земята, на която е построен? /държавна, общинска, частна/	Публична общинска собственост

Какво събитие увековечава паметникът? /война, битка, виден пълководец, герои от войните	Посвещава се на Цар Борис III /30.01.1894-28.08.1943/ - цар на българите /3.10.1918-28.08.1943/ и на неговите заслуги за възвръщането на Южна Добруджа към България по дипломатически път чрез подписването на Крайовския договор между България и Румъния /7.09.1940/.
Кога и с какво мероприятие се чества паметникът?	25 септември - Ден на град Добрич, негови юбилейни годишнини
Надписи на паметника	На Цар Борис III за заслугите му при възвръщането на Южна Добруджа към България през 1940 година
Състояние	Отлично

Паметна плоча с барелеф на генерал-лейтенант Тодор Кантарджиев

Наименование	Паметна плоча с барелеф на генерал-лейтенант Тодор Кантарджиев
Местоположение	Град Добрич, община Добрич, област Добрич
Точно място, на което се намира паметникът	Паметникът се намира на северната фасада на сградата на отдел "Нова и най-нова история" при Исторически музей-Добрич. Адрес: бул. 3-ти март № 1, град Добрич.
Какъв е паметникът? /паметник, монумент, костница, военно гробище и др./	Паметна плоча с барелеф
Размери и описание	Размери на паметна плоча с барелеф: 40х60 см. Размери на паметна плоча с барелеф: 40х60 см. Под двете плочи има поставка за цветя.
От какъв материал е направен	Плочи - мрамор; текст и образ - бронз
Проектирващият изпълнител	Христо Илиев
Дата на откриване	Паметната плоча е открита на 24.09.2003 г. доц. Ташо Ташев - председател на Общински съвет - град Добрич.
Каква сума е изразходвана за построяването на паметника?	800.00 лв. Сумата е дарение от потомците на генерал Тодор Кантарджиев.
Чия собственост са паметникът и земята, на която е построен? /държавна, общинска, частна/	Публична общинска собственост

Какво събитие увековечава паметникът? /война, битка, виден пълководец, герои от войните /	<p>Тодор Димитров Кантарджиев /10.02.1861-1944/ - пълководец военен деец, генерал-лейтенант. Роден е в Самоков. Завършва Военното училище в София. Участва в Сръбско-българската война 1885 като ротен командир и се отличава в сраженията при Сливница и Пирот. По време на Балканската война 1912-1913 г. е командир на I-ва бригада от Шеста Пехотна Бдинска дивизия и се сражава при Люлебургаз и Чаталджа. През Междусъюзническата война 1913 воюва срещу сърби и гърци при Струмица, Пехчево и връх Руен. След войните е началник на 5-та Пехотна Дунавска дивизия. При мобилизацията на българската армия за участие в Първата световна война 1914-1918 г. е началник на тилното управление при Трета армия. По-късно е началник на Варненския укрепен пункт. Участва и в бойните действия срещу Румъния при отбраната на Добрич. После е командир на Сборната пехотна дивизия на Македонския фронт. Уволнява се от армията през октомври 1917 г.</p>
Кога и с какво мероприятие се чества паметникът?	<p>Поднасяне на венци и цветя на 6 май, на 5-7 септември и на 25 септември /Ден на град Добрич/ и негови юбилейни годишнини.</p>
Надписи на паметника	<p>Генерал-лейтенант ТОДОР КАНТАРДЖИЕВ 1861-1945 ОСВОБОДИТЕЛ на ДОБРИЧ през 1916 г.</p>
Състояние	<p>Отлично</p>

ГЕНЕРАЛ-ЛЕЙТЕНАНТ
ТОДОР КАНТАРДЖИЕВ
1861-1945
ОСВОБОДИТЕЛ
НА ДОБРИЧ ПРЕЗ 1916г.

Паметна плоча на генерал Иван Колев

Наименование	Паметна плоча на генерал Иван Колев
Местоположение	Град Добрич, община Добрич, област Добрич
Точно място, на което се намира паметникът	Паметната плоча е разположена на източната фасада на частен дом. Адрес: ул. Ген. Колев № 2, град Добрич
Какъв е паметникът? /паметник, монумент, костница, военно гробище и др./	Паметна плоча
Размери и описание	Размери на паметната плоча: 160x120 см.
От какъв материал е направен	Черен мрамор
Проектантът/изпълнител	Частна гражданска инициатива
Дата на откриване	Паметната плоча е открита на 22.09.2009 г. от Детелина Николова - кмет на град Добрич и Йордан Апостолов - дарител.
Каква сума е изразходвана за построяването на паметника?	Дарение от Йордан Апостолов
Чия собственост са паметникът и земята, на която е построен? /държавна, общинска, частна/	Паметна плоча - публична общинска собственост Фасада на жилищна кооперация - частна собственост

<p>Какво събитие увековечава паметникът? /война, битка, виден пълководец, герои от войните /</p>	<p>Иван Колев Стоянов /15.09.1863-29.07.1917/ - пълководец, военен деец, генерал. Роден е в с. Бановка, Бесарабия. Взема участие в Сръбско-българската война 1885 г. като доброволец. След това завършва Военното училище в София и Военна академия в Торино, Италия. По време на Балканската война 1912-1913 г. е началник -щаб на Трета армия, а през Междусъюзническата война 1913 г. е началник-щаб на Пета армия. През 1916 г. е инспектор на конницата и началник на Конната дивизия. Под негово ръководство тя взема участие в настъплението на Трета армия в Добруджа по време на Първата световна война 1914-1918 г.</p>
<p>Кога и с какво мероприятие се чества паметникът?</p>	<p>Поднасяне на венци и цветя на 6 май, на 5-7 септември и на 25 септември /Ден на град Добрич/ и негови юбилейни годишнини.</p>

Ген. Иван Колев 1861г. - 1917г.

Добруджанската
конница

На конница - морски
вълни побеснали,
сонм зверове горски
от гняв поцъркали;

Паметна плоча с барелеф на полковник Борис Дрангов

Наименование	Паметна плоча с барелеф на полковник Борис Дрангов
Местоположение	Град Добрич, община Добрич, област Добрич
Точно място, на което се намира паметникът	Паметната плоча е разположена на южната фасада на сградата на „Български пощи”. Адрес: пл. Свобода №7, град Добрич
Какъв е паметникът? /паметник, монумент, костница, военно гробище и др./	Паметна плоча с барелеф
Размери и описание	Паметна плочата с барелеф: 30х60 см. Паметна плочата с текст и лавровия венец с меч и книга: 30х60 см.
От какъв материал е направен	Паметни плочи - мрамор; текст и образ - бронз
Проектирващият изпълнител	Христо Илиев
Дата на откриване	Паметната плоча е открита на 29 септември 1999 г. от Борис Спасов - директор на Исторически музей - град Добрич.
Каква сума е изразходвана за построяването на паметника?	700.00 лв.
Чия собственост са паметникът и земята, на която е построен? /държавна, общинска, частна/	Публична общинска собственост

Какво събитие увековечава паметникът? /война, битка, виден пълководец, герои от войните /	Борис Стоянов Дрангов /3.03.1872-26.05.1917/ - пълководец, военен деец и педагог, полковник. Роден е в Скопие. Учи във Военното училище в град София, след което завършва Генералщабна академия в Русия. По време на Илиенденско-Преображенското въстание 1903 г. ръководи чета. Взема участие в двете Балкански войни 1912-1913 г. и в Първата световна война 1914-1918 г. Загива през 1917 г. в сражение при Завоя на р. Черна. Автор на "Помни войната! Съвети за строеви офицери" и на други трудове с военна проблематика.
Кога и с какво мероприятие се чества паметникът?	На 6 май и негови юбилейни годишнини се поднасят венци и цветя.
Надписи на паметника	На паметната плоча с барелефа пише: От добруджанци На паметната плоча с венеца пише: полк. БОРИС ДРАНГОВ 1872 - 1917
Състояние	Добро

[Обратно към списъка на паметниците в община Добрич](#)

[Обратно към регистър ВОЕННИ ПАМЕТНИЦИ](#)

Генерирано на 27.07.2024

Отпечатано от интернет страницата на
Областна администрация - град Добрич
www.dobrich.government.bg